

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 8.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marcija 1897. Leto XIV.

Obseg: Privezovanje drevja h kolom. — Korist in poraba travniške brane. — Vzganjanje in oskrbovanje češpljevega drevja. — Dah po plesnobi v vinu. — Olajšave pri davkih, če je vinograd okužen od trtne uši, pa se vsled uničenja spremeni v njivo ali kaj drugega, ali se zasadi na novo. — Odstavljanje žrebet. — Kdaj naj se telca prvič pripusti. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Privezovanje drevja h kolom.

Pri nas se v sadjarstvu še mnogo daboljšati,

kajti, kamor se ozremo, najdemo še vse polno pomanjkljivosti. Koliko se je uže svetovalo, koliko poučevalo, koliko pisalo, in vender kako redkokdaj se na pr. vidi pravilno na kol privezano mlado drevo. Bodi nam dovoljeno zopet enkrat o tem pisati. — Za razvitek dreves kol sploh ni dober, a ker mora biti, naj bo tak, ki drevesu malo škoduje. Kol drevesu toliko več škoduje, kolikor je debelejši, zato ne rabi debelejših kolov, nego so potrebni. Škoda, ki jo

učini debel kol, obstoji v tem, da na eni strani obsenčuje deblo, vsled česar se deblo na obsenčeni strani zaradi pomanjkanja zraka in svetlobe slabše razvija, kar daje povod raznim boleznim na deblu in pa, da se drevo

nagne, oziroma skrivi, kakor hitro mu vzameš kol, in sicer toliko bolj, kolikor obširnejša je krona. Kol naj bo proti vrhu vedno tanjši; ob navadnih razmerah zadošča na vrhu 5 cm debelosti.

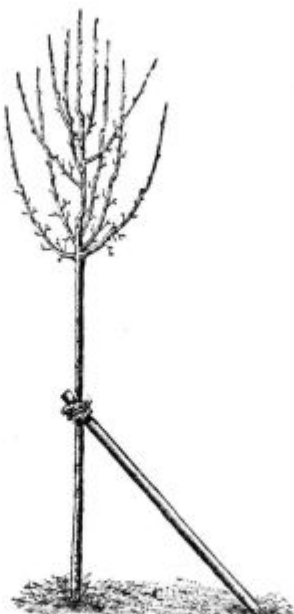
Dober kol je raven ter gladek in seveda iz zdravega lesa. Kadar si kol zabil dovolj globoko v zemljo, odreži ga kakih 5 cm pod prvo vejo. Pri nas se splošno vidi velika napaka, da kol sega še med veje. Če kol sega med veje, kar za trdnost i tako nima prav nobenega pomena, potem se ne da preprečiti drgnjenje vej ob kol, naredi rane, ki so pričetek raku ali smoliki. Pravilno je drevo privezano na kol tako, kakor

Podoba 8.

Podoba 9.

Podoba 10.

Podoba 11.

kaže pod. 8. Zoper tako vezanje, če je vdejan med deblo in kol podložek mahu, slame, sena ali kaj enakega, ni nič reči. Zadošča ena ali dve vezi. Francoski sadjarji zametujejo vez v obliki ∞ (osmice), ker pravijo, da taka

vez drevo zadrigne in, kalar veter drevo maje, se obdrigne lub.

☞ Povsod tam, koder se je bati poškodovanja drevja po vozovih, plugih, živini i. t. d., je priporočeno drevesu dati tri kole, kakor kaže podoba 9. Posamezni koli naj se zabijejo navzgor nekoliko poševno kakih 30 cm proč od drevesa, zgoraj naj se pa zbiijejo s tremi latami. Če je deblo ravno in ga je treba le kvišku držati, potem zadošča kole tako zabiti, da je mogoče drevo privezati k eni lati (podoba 9.)

Privezanje, kakeršno kaže podoba 10. sicer ni pravilno, pa se ne sme zametavati, zlasti če je pravilno zvršeno. Ob navadnih slučajih tako privezanje le deblo kvišku drži, kar največkrat zadošča, in če je drevo skrbno privezano h kolu, ima to veliko prednost, da tak kol ne obsenčuje debela. Slaba stran te vrste privezanja je pa med drugim težko obdelovanje zemlje okoli drevesa, zlasti ob košnji, oranju i. t. d. Po krajih s hudimi vetrovi, kakor na pr. v Vipavi in na Krasu, koder burja redno razsaja, se redno vidi taka vez. Resnično je, da tako poševno, a pravilno prirejen kol deblo zanesljiveje drži proti burji, nego navpičen kol, kar je naravno, a če burja navpični kol z deblo vred zlomi pri tleh, zlomi tudi, čeravno teže, deblo nad mestom, kjer je privezano. Pravilno privezovanje za te kraje bi bil tudi prav postavljen navpičen kol, katerega bi potem podstavili s poševnim kolom. Še bolje bi bilo rt navpičnega kola pritrčiti na burno stran z žico, ki bi bila zaklinjena v zemlji.

Za drevje, ki je ravno ter vzgojeno koniško in dovolj močno, da se nosi samo, zadošča tudi privezanje, ki je kaže podoba 11., pa ne pomaga več, kakor da drevo kvišku drži.

Kakor je razvidno iz navedenih podob, je povsod tam, kjer je drevo privezano, podložek, ki služi v ta namen, da je med kolom in deblo prostor, vsled česar kol nikdar ne poškoduje debela. Da je pa podložek okrog in okrog drevesa, je pa za to, da tudi vez ne poškoduje debela.

Šibka in zlasti kriva drevesa je seveda treba privezati z več nego z dvema vezema. Pri takih drevesih je potrebno toliko vezij, da se deblo zravna.

Korist in poraba travniške brane.

Mnogo se je uže govorilo in pisalo o travniških branah, toda naši kmetovalci še ne rabijo zadosti tega prekornega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da iz svoje izkušnje nekoliko povem o koristi in porabi travniške brane.

Ker imam precej travnikov, omislil sem si brano, in sicer dvovprežno. Stala me je sicer 40 gld., a ti troški so se mi povrnili v enem letu.

Kakor je vsako poljedelsko rastlino treba primerno oskrbovati, tako je tudi s travo na travnikih, katere smo v svojo škodo uže tako predolgo zanemarjali.

Poglejmo neopletu gredo, na kateri raste kuhinjska zelenjava; kako na njej v rasti zaostajajo rastline. Kako se pa potem bujno razvijajo, ako gredo oplevemo, pregozte rastline pa porujemo.

Ravno tako je pri koruzi, krompirju i. t. d., pa tudi pri travi na naših travnikih. Zato ji je treba spomladi zemljo zrahljati in jo osnažiti plevela, t. j. mahu. Travo je tako rekoč treba okopavati, tako da more zrak do korenin, kar je vsaki rastlini za dobro rast neobhodno potrebno.

Vse to pa se najbolje izvrši z dobro travniško brano. Pravim, da z dobro, kajti ni vse eno, če vlačim z navadno trdno brano, ktera mi travnik po nekod preveč raztrga, po nekod pa ne doseže tal, ker se ne prilega površju zemlje, ali pa, če to delam z nalašč za to napravljeno brano, ktera je iz mnogih posameznih, kakor veriga sklopljenih delov, tako da se tudi neravnemu travniku popolnoma prilega.

Da dobro povlečen travnik daje po tretjino, da po polovico več in boljše krme kakor nepovlečen, je dokazano in lahko potrdi vsak gospodar, kateri je to izkusil.

Poleg tega glavnega dobička, katerega nam donaja brananje travnikov, imamo pa tudi še drugega, postranskega, in to je mah.

Na prostranem travniku sem minulo pomlad dobil šest velikih voz mahu, in če računim voz po 5 gld., vredna je stelja le s tega travnika blizu toliko, kolikor me je stala brana.

Da je pa uspeh brananja popolen, treba je vedeti, kako se vlači. Videl sem, da nekteri vlačijo v krogu, in sicer v podobi polžve črte; drugi vlačijo po eni strani tja, po drugi nazaj in še drugače. Po svoji izkušnji pa lahko trdim, da je najbolje, ako se vlači po eni strani tja in po isti strani zopet nazaj. Prvo pot se mah zrahlja, drugo pot pa se izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi in spravi na kupe.

Končno mi bodi še dovoljeno, da v nakup travniških bran najtopleje priporočam našo domačo tvrdko: Pehani, Lorber in dr. v Žalcu. Ta tvrdka izdeluje brane kot posebnost in je njena delavnica v to svrhu prav pripravno uravnana. Ker ima razven tega tudi svojo livarno s parno močjo, brane lahko ceneje prodaja, kakor vsaka druga tvornica.

Kar se tiče vprašanja, ali naj si naročamo eno- ali dvovprežne brane, priporočal bi večjim posestnikom in celim občinam le drugo, kajti prva tehta blizu 60 kg in velja 26 gld., druga pa tehta blizu 83 kg in velja le 6 gld. več, t. j. 32 gld.

Vzgajanje in oskrbovanje češpljevega drevja.

Med domačimi sadnimi vrstami je češplja brezdvomno zelo važna. Češplja je važno tržno blago, bodisi sveža, sušena ali podelana v pražo (povidel). Glede okusa nadkriljuje zrelo češpljo le grozdje.

Vrednost tega sadu delajo lastnosti češpljevega mesa, ki je trpežnejše nego drugih vrst sliv. Če človek količkaj zna ravnati s češpljami, ohranijo se sveže do novembra. Razven tega je češplja sposobna za raznotero porabo, in nekteri njeni izdelki so za svetovno kupčijo. Posebno slove češplje nekterih dežel, na pr. bosenske. Res, da so posebne vrste češplje, a veliko vpliva podnebje, še več pa oskrbovanje češpljevega drevja in pa umno sušenje.

Podnebnih razmer sicer ne moremo izpremeniti, pač pa lahko veliko popravimo z umnim oskrbovanjem.

Češpljevo drevo hoče rahle in rodne zemlje. Najbolje uspeva na obdelanem svetu, kjer rodi neprimerno lepši, večji in okusnejši sad, kakor na obdelanem svetu, če je tudi rodovit in zaledinjen. Te izkušnje pri nas ne smemo prezirati, ako hočemo s pridom pridelovati češplje. Sence drugega drevja češplja ne prenese, zato ni čuda, če naši češpeljniki, koder stoji drevo tik drevesa in pod senco košatih tepek in velikih jablan, žalostno rasto in redkokdaj rode. Stara izkušnja uči, da so češpelj-

njaki, zasajeni le s samim češpljevim drevjem, najrodovitnejši.

Kadar prične drevje roditi, potrebuje seveda gnoja. Ne gnoji pa nikdar s svežim hlevskim gnojem, ampak z mešancem (kompostom) ali pa s starim, dobro podelanim gnojem. Če primešaš gnoju še pepela in celo kostne moke, presenečen boš o uspehu. Ker ima češpljevo drevo korenine prav plitvo, zato zadošča primerno plitvo gnojenje, in sicer malo proč od debla do tja, kamor se razprostirajo veje. Sveža gnojnica je odločno slaba, ker vsled nje drevje dobi razne bolezni ter hira. Ako imaš gnojnice, polivaj z njo rajši kompost, ki bode vsled tega toliko boljši.

Na suhih tleh češplja ne uspeva, kajti ona ne ljubi sicer mokrih, vendar pa vlažna tla in tudi vlažno podnebje. Zato uspeva kaj dobro blizu vodá, koder je dobra prst, dovolj vlage in vlažen zrak. Pregovor: „Češplja mora slišati vodo teči“, je resničen.

Važna za uspešno pridelovanje češpelj je tudi saditev primerne, t. j. pravega drevja.

Kdor ima veliko češpljevih dreves, gotovo se je že preveril, da niso vsa enaka. Prav zelo se razločujejo po kakovosti sadja, po rodnosti in po času, ob katerem zoré. To je vse zavisno od lastnosti posameznih dreves. Te okoliščine nas silijo, da moramo pri razmnoževanju češpljevega drevja biti pozorni. Ni torej gledati samo na to, da je drevo res češpljevo drevo, ampak tudi, kakšno je.

Najnavadnejše razmnoževanje češpelj je z izrastki, a ne najboljše. Zlasti po kmetih se nahajajo češpeljniki, iz katerih dobiva vsa okolica češpljevo drevje, ki je pa vse nastalo na ta način. Nekatera drevesa posebno rada poganjajo mnogo izrastkov iz korenin, ki se dajo hitro vzgojiti v visokodebelno drevje. Taka drevesa so toliko časa, dokler stoje na koreninah svojega matičnega drevja, prav rastna, imajo lepo in gladko lubad, kakor hitro se presade na drugo stalno mesto, pa zastanejo v rasti, so videti starikava, poženo trnjeve poganjke in se sama od sebe pomlade z novimi izrastki iz korenin. Iz kratka: iz korenin vzgojena češpljeva drevesa vedno zelo rada delajo nove izrastke iz korenin, kar je v vsakem oziru jako kvarno.

Najbolje je razmnoževati češplje z vsejanimi divjaki, ki se potem pocepijo. Tako vzgojena drevesa so prvič vsa enakomerna in lepa, enako rasto, so rodovitna in cepljena s tisto vrsto, o kateri vemo, da ugaja. Sicer je češpljevo drevo, vzrastlo iz semena in necepljeno, še vedno boljše nego vzgojeno iz koreninskega izrastka, a cepitev je naredi še zlahknejše. Ker je divjakom, ki so vzrastli iz semena domačih češpelj, težko vzgojiti lepo deblo, zato cepijo na češpljev divjak kako lepo rastočo vrsto sliv (na pr. Belle de Louvain ali Halleras) in na to šele želeno vrsto. Tako, dvakrat cepljeno češpljevo drevo je veliko rodovitnejše in daje zlahknejši sad. Češpljevo drevje, katero oddaja kmetijska družba kranjska, je tako vzgojeno.

Kdor v drevesnici vzgaja češpljevo drevje, odloči naj mu najboljši prostor, ker le na rodovitni zemlji vzgojene češplje kmalu rode.

Češpljevo drevje je podvrženo mnogim glivičnim boleznim. Zoper nje je najbolje, kakor hitro drevje odcvete, poskropiti z bakreno galico kakor trte.

Duh po plesnobi v vinu.

Vino, ki splesni, dá se popraviti na več načinov. S prevretjem, s prezračenjem i. t. d. se odstranijo razni

neprijetni vinski duhovi in okusi, če ne popolnoma, pa vsaj nekoliko. Ako ima vino okus po plesnobi, se mu lahko odpravi, posebno, če je vino le megleno, in sicer, ako se pretoči ali presname. Pretočiti pa se tako vino ne sme s sesalko, marveč s škafom, da pride v dotiko z zrakom. Sod, v kterega se vino pretoči, naj bo zažveplan in čist. Ako pa ima vino že nekoliko močnejši duh ali neprijeten okus, potem se ne da ozdraviti tako lahko, ampak uporabiti se morajo v to svrhu druga sredstva, kakor na pr. kostno oglje, čisto oljčno olje, mleko i. t. d. Ako uporabljamo navedena sredstva, da bi z njimi iz vina odstranili okus po plesnobi, zgodi se rado, da ob enem odpravimo tudi deloma duh, zaradi kterega se vino bolj ali manj ceni, namreč tako zvani „bouquet“.

Najpriporočljivejše od navedenih sredstev bi bilo oglje, ker vino po njem ne dobi nikakega tujega okusa in oglje ne pusti v vinu nobenih tujih snovi; samo nekoliko barve izgubi vino po oglju, na kar bi se bilo treba ozirati pri rdečih vinih. Ako je pa vino, katero hočemo zdraviti, še mlado, potem ne škoduje toliko, čeprav izgubi nekoliko duha, ker se mu sčasom zopet povrne.

Ako se hoče v ta namen rabiti mleko, treba je, da je sveže in posneto (brez smetane). Takega mleka naj se vlije 250 gramov v hektoliter vina. Vino pa naj se potem pretoči. To sredstvo ima sicer skoraj gotovo dober uspeh, a priporočati ga vendar ne moremo, ker se z njim vinu dovedejo nove snovi, na pr. mlečni sladkor, soli, maslena maščoba, ki niso brez vpliva na vinski okus in se vino vsled njih lahko popolnoma pokvari. Ako dobi vino okus po plesnobi, je še najbolje, če se prekuha. Ker pa vsled tega kakovost postane nekako slična novemu vinu, je treba z njim ravnati tako, kakor z mladim vinom.

Olajšave pri davkih, če je vinograd okužen od trtne uši, pa se vsled uničenja spremeni v njivo ali kaj drugega, ali se zasadi na novo.

(Konec.)

Ako poda kak posestnik v imenu drugih tako naznanilo, mora imeti njih pooblastilo. Pooblastilo je prosto koleka. Ako pa se podajo taka naznanila po županstvu, ni treba pooblastila, ampak velja občinski predstojnik kot pooblaščenec posestnikov.

Taka naznanila morajo biti v rokah oblastnije že do konca junija tistega leta, v katerem se je vinograd na novo zasadil. Ako se je vinograd zasadil še le po mesecu juniju, se mora naznanilo podati v štirih tednih potem, ko se je novi nasad dokončal. Ako se zamudi ta doba, se zaznamuje in izvede oproščenje davkov v katastru še le v letu za dotičnim naznanjenjem in posestnik mora vendar plačati davke za tisto leto, v katerem se je nasad dokončal.

Najbolje je, ako vse prošnje iz ene občine poda občinski predstojnik pri razvidnostnem zemljemercu. Vloga se naredi tako le:

(Brez koleka).

Slavni urad za razvidnost zemljiškega katastra!

Ker se je pokazala trtna uš, so se uničili deloma ali popolnoma v zaznamku pod ./. navedeni trtni nasadi, ter so se nadomestili z novimi požlahtjenimi ameriški trtami.

Kot pooblaščenec oškodovanih posestnikov naznanjam to in prosim, da se ukrene potrebno, da uživajo navedene par-

cele v zmislu zakona s 15. dne junija 1890. l., št. 143. drž. zak., 10letno oproščenje zemljiškega davka.

Potrdilo glede parcel, okuženih od trtne uši, kakor tudi potrdilo /. glede onih parcel, ki sicer še niso okužene, od trtne uši, pa ne leže dalje kakor 25 kilometrov od kakšne okužene parcele, je priloženo.

Kraj, dan . . . I. I.
občinski predstojnik.

Potrdilo,

s katerim podpisani občinski predstojnik potrjuje, da se je dokazala na parcelah št. . . , trtna uš.

Kraj, dan . . . I. I.
(Pečat). občinski predstojnik.

Potrdilo,

s katerim se potrjuje, da parcele št. . . niso oddaljene več kakor 25 kilometrov od parc. št. . . , ki je okužena od trtne uši

Kraj, dan . . . I. I.
(Pečat). občinski predstojnik.

Izkaz

trtaih nasadov, ki so se radi trtne uši uničili popolnoma ali pa deloma, ter se nasadili z novimi trtami:

Tekoč. št.	Ime posestnika	Parcele			Koliki del nasada se je uničil	Obnovljenje nasada se je dovršilo dne	Opomnja	
		št.	površje					
			ha	a				m²
					polovica (ali cel)			

Kraj, dan . . . I. I.
(Pečat). občinski predstojnik.

Do sedaj smo govorili samo o takih slučajih, v katerih se dovoli 10letno oproščenje zemljiškega davka za vinograd, ki se je posekal in potem na novo zasadil s trtami. V novjšem času pa, namreč po zakonu s 26. dne junija 1894. l., št. 138. drž. zak., se dovoljuje 10letno oproščenje zemljiškega davka tudi tedaj, ako se nasade s trtami druga zemljišča, ki do sedaj niso bila vinogradi. Po tem zakonu se torej lahko doseže oproščenje davkov tudi za kako njivo, travnik ali drugo zemljišče, če tudi ni bilo še nikdar vinograd, ako se namreč zasedi s trtami.

Pogoji za tako oproščenje davkov so naslednji:

Zemljišče, ki se izpremeni v vinograd mora ležati v občini, ki je okužena, to se pravi, v taki, o kateri se je uradno izreklo v zmislu zakona s 3. dne aprila 1875. l., da je okužena, in iz ktere se zato ne smejo izvažati trte itd.

Gledé površja zemljišča velja to, kar smo rekli zgoraj o 10letnem oproščenju zemljiškega davka sploh. Ako je dotično zemljišče samostojna parcela in kot taka zaznamovana v katastru, more se dobiti oproščenje davkov tudi tedaj, ako parcela meri le nekaj sto sežnjev; ako se pa izpremeni v vinograd večja parcela, n. pr. njiva ali travnik, ki meri, recimo, en oral, sme se zahtevati oproščenje davka le tedaj, ako se na novo nasadi s trtami vsaj $\frac{1}{4}$ hektarja (695 štirj. sežnjev) parcele.

Oproščenje davka velja v takih slučajih za 6 let, ali pa za 10 let. Za 6 let velja tedaj, ako se na zem-

ljišču nasadijo domače trte, kar pač ni svetovati v okuženih občinah in se tudi težko kje pripeti. Oproščenje davka pa velja za 10 let, ako se dotična parcela nasadi vsaj do polovice z ameriškimi trtami.

Ako se vinogradi napravijo na peščenih krajih in je izreklo poljedelsko ministerstvo, da so ti kraji primerni za vinorejo, more se dobiti za take vinograde na peščenih tleh 6 letno oproščenje davkov, brez ozira na to, s kakimi trtami se nasadijo. Za vinograd, ki leži na peščenih tleh, se sme zahtevati oproščenje davka tudi tedaj, ako ne leži v okuženi občini.

Če kdo misli njivo ali sploh kako drugo zemljišče izpremeniti v vinograd in hoče zanje dobiti oproščenje zemljiškega davka, mora to naznaniti pri davkarji ali pa pri zemljemerskem uradniku vsaj do konca decembra tistega leta, v katerem se je nasad dovršil. Ako se to naznani pozneje, prične oproščenje davka še le z letom po naznanilu za ostali čas; ako posestnik vinograda poda naznanilo mesto konec leta, v katerem je izpremenil svojo njivo v vinograd, n. pr. še le meseca junija naslednjega leta, uživa oproščenje zemljiškega davka samo 9 let mesto 10.

Ako bi se v takem novem vinogradu, za kateri se je zahtevala 6- ali 10letno oproščenje zemljiškega davka, zopet opustila trtoreja, ker se morebiti vender le ne spomna, ali pa ker se je napravil nasad samo zato, da nekoliko počiva stari vinograd, se mora to naznaniti vsaj do konca leta, v katerem se je zopet opustila trtoreja, in sicer pri davkarji ali pa pri zemljemerskem uradniku.

Ako se naznanilo ne vloži do konca leta, predpiše se zopet zemljiški davek za vsa leta, v katerih je bilo zemljišče prosto davka; zato je treba strogo paziti, da se naznanilo predloži pravočasno.

Vsa ta naznanila, ki se tu zahtevajo, poda lahko posestnik osebno, ustno ali pismeno, ali pa kak pooblaščenec za več posestnikov skupaj; v zadnjem slučaju je treba pooblastila, in sicer brez koleka. V vsakem slučaju pa je najbolj primerno, da predložijo vsi posestniki skupaj svoja naznanila po županstvu.

Ko so pretekla leta, za ktera je veljalo oproščenje davkov, tedaj se predpiše za dotične parcele davek, kateri je primeren z ozirom na obdelovalno vrsto in dobroto parcel, v kateri bodo parcele po preteku desetih let, v katerih so bile proste zemljiškega davka.

Prošnja ob taki izpremenitvi se naredi tako le:

(Brez koleka).

Slavni urad za razvidnost zemljiškega katastra!

Udano podpisani naznanja, da je svojo njivo (senožet, pašnik)

parc. št. . . , ki meri . . . , (od svoje parcele št. . .

del 700 štirj. sežnjev) z $\frac{\text{domačimi}}{\text{ameriškimi}}$ trtami nasadil in prosi,

da se potrebno ukrene, da dobi na podlogi § 1. zak. s 26. dne

junija 1894. l., št. 138. drž. zak., $\frac{\text{šest-}}{\text{deset-}}$ letno oproščenje

zemljiškega davka.

Potrdilo, da je občina . . . , v kateri leži omenjeno zemljišče, proglašena na podlogi §§ 1. in 4. zak. z 2. dne aprila 1875. l., št. 61., drž. zak., kot okužena od trtne uši /. in potrdilo občinskega predstojnika, da se je moja njiva, parc. št. . . ki meri . . . (del moje parcele št. . . s površjem 700 štirj. sežnjev) nasadila s trtami /. je priloženo.

Kraj, dan . . . I. I.
posestnik h. št. . .

Potrdilo,

s katerim podpisani občinski predstojnik potrjuje, da se je z odlokom c. kr. okr. glavarstva z dne št. konstatovala trtna uš v županiji , ter se prepovedalo izvažanje trt in trtnih delov v zmislu §§ 1. in 4. zak. s 3 dne aprila 1875 l., št. 61. drž. zak., iz občine, kakor tudi, da je posestnik I I, nasadil svojo njivo par. št. , ki meri (od njive parcele št. s površjem del, ki meri 700 štirj. sežnjev) z domačimi trtami.

ameriški

Kraj, dan
(Pečat).I. I.
občinski predstojnik.

Odstavljanje žrebet.

Kakor hitro začno žrebeta jemati seno ali travo in pokažejo željo po čvrsti hrani, morajo dobivati po malo ovsa (v prvem času najbolje strtega) in tudi drobnega sena. Kolikor bolj raste žrebe in kolikor več slasti kaže, treba mu je razmerno dajati tudi več ovsa, in sicer v deležih od $2\frac{1}{2}$ do 3 kg, zraven pa 5—6 kg sena. Če tudi uživa starejše žrebe slamo, korenje itd., vendar mu ne smemo dajati nič manj ovsa, vsaj v prvem letu ne.

Ako dobiva žrebe uže med sesanjem primerno množino ovsa, cdvaja se vedno bolj materinega mleka in se s tem odstavljanje močno olajša. Oves, ki ga uže zgodaj dajemo mladi živali, jo tudi okrepi. Po pravici pravimo: „Oves daje kostem trdnost, mišicam in kitam pa moč.“

Vprašanju, „koliko časa naj žrebe sesa“, da se odgovoriti le v obče, in sicer takole: Če je žrebe močno in je dobivalo med sesanjem primerne postranske hrane, opomore se v 13 do 15 tednih toliko, da mu smemo popolnoma odtegniti materino mleko; če pa je žrebe slabotno, naj pa dalje sesa, seveda če daljše sesanje ne oslabi preveč kobile. Vsekakor pa je treba skrbeti, da odstavljeno žrebe ne peša. Če bi bilo treba, moramo poleg sena in ovsa dajati vsak dan še po 5 do 6 litrov kravjega mleka, svežega, kakor ga namolžemo. Zato pa se tudi priporoča, da vadimo žrebeta uže med sesanjem na kravje mleko.

Kolikor raje se odstavljeno žrebe loči od svoje matere, toliko bolje je. Kjer je mogoče, dene naj se na tak kraj, da ne bo slišalo rezgetajoče matere. Če to ni mogoče, hrepenelo bo žrebe še dolgo po svoji materi, kar nikakor ni dobro za njegov razvoj.

Hlev za žrebeta ne sme biti temen in vlažen, temveč zmerno svetel in suh. Razven tega pa mora biti tako napravljen, da se žrebe v njem lahko prosto sprehaja. Odstavljene žrebete ne smemo privezati, ker bi to prav neugodno vplivalo na razvijanje udov; privezano žrebe postane lahko nevkretno in hromo. Kjer je mogoče, naj bo zraven hleva tekališče, in če je tudi le toliko, da se more žival nekoliko prosto v svežem zraku gibati. Nikakor pa zato niso sposobna gnojišča, kajti gnojišče je brez trdnih tal, ktera mora imeti tekališče; pa tudi čistega, svežega zraka ni tu, ki tako zelo ugaja mladim živalim.

O prostem gibanju žrebet v svežem zraku bodi tu še omenjeno, da morajo žrebete imeti na vsak način priliko, da rabijo svoje ude, jih urijo in pravilno razvijajo. Premikanje v svežem zraku utrdi žrebetom zdravje, pospešuje jim razvoj sopil, napravi globokejšje prsi in žrebete sploh utrdi. Le tedaj, če se žrebe vsak dan zadostno premika na prostem, more porabiti prej povedano množino ovsa, kakor je treba.

Ako moremo odstavljena žrebeta po leti pasti na dobrem pašniku, je to najbolje; toda tu je treba dajati mlajšim živalim primerno množino ovsa, če hočemo, da krepko uspevajo.

Kdaj naj se telica prvič pripusti.

Govedoreja trpi pri nas veliko škodo tudi zaradi tega, ker gospodarji pripuščajo premlade telice. Taki gospodarji si pač mislijo, da jim bodo dajale živali dosti večje koristi, če jih začno rabiti v zgodnji mladosti za plemo. Svoje napačno ravnanje pa opravičujejo zlasti s trditvijo, da postane zgodaj pripuščena telica boljša molznica. Nekteri gospodarji se pa zopet preveč bojé, da bi jim telice ne ostale jalove, če bi odlašali nekaj časa s plemenitvijo, in zategadelj pripuščajo telice, kakor hitro se začno pojati. To ravnanje je popolnoma napačno in na veliko kvar naši govedoreji.

Prezgodnje pripuščanje ima ta nasledek, da živali zastanejo za vse življenje v rasti in dajo prvokrat slabotna teleta, ki po navadi niso za daljnjo rejo. Prva teleta od premladih privesnic dobi pri nas z večine mazar v roke. A tega bi nikakor ne bilo treba, ko bi naši gospodarji pripuščali dovolj razvite telice, kajti od dorastlih telic so tudi teleta zadosti čvrsta in krepka za rejo. To opazujemo lahko pri vseh drugih domačih in divjih živalih, ki se plemené v pravi starosti.

Da bi pa bile zgodaj pripuščene telice potem boljše za molžo, to še ni dognano. Pripeti se sicer res, da je včasih zgodaj pripuščena žival boljša molznica, ali take živali pridejo zato navadno tudi prej ob mlečnost, tako, da jih ne moremo nikdar toliko časa pridrževati za rejo kakor pa telice, s katerimi smo pravilno ravnali ter jih vodili, ko so že dovolj dorastle.

Kdaj pa so telice dovolj čvrste za plemenitev? V naših razmerah so poprek s $1\frac{1}{2}$ letom že toliko močne, da jih lahko pripuščamo k juncu. Če je telica posebno čvrsta in dobro razvita, vodimo jo lahko tudi že v $1\frac{1}{4}$ leta. V nasprotnem slučaju pa kaže čakati do $1\frac{3}{4}$ leta ali pa še dalje. Dotlej lahko čakamo. Zaradi tega se bodo živali venderle obrežile. Sicer pa moramo v tem oziru pokladati našim gospodarjem to le na srce: Sgrbite, da se ne bodo začele telice prehitro pojati! Prezgodnjemu pojanju sta večidel vzrok ali predobra reja ali pa obila dotika z junci.

Telice je zategadelj treba v hlevu ločiti od juncev in jih, kadar se imajo pojati, krmiti z manj tečno krmo. Sploh jih je treba imeti v tej starosti bolj na malem in trdem, ob paši jih je pa treba goniti tudi ob slabem, deževnem vremenu venkaj.

Če bomo tako ravnali, nadejati se smemo veliko lepših uspehov pri govedoreji!

Razne reči.

— Slepota pri konjih. Marsikdo je uže opazil, da med vsemi domačimi živalmi je konj najbolj podvržen očesnim boleznim ter pogostokrat oslepi. Najnavadnejši vzrok tem boleznim je pa slab, pokvarjen zrak v hlevih. Namesto zdravega, svežega zraka nahajamo šestokrat po konjskih hlevih močan, pekoč dim, ki je tem bolj sprijen in škodljiv, čim niže so hlevi in čim bolj pomanjkuje po njih svetlobe, dobrega prevetrila (ventilacije) in čistote. Konjskemu hlevu je treba narediti okna od zgoraj tako, da imajo konji proti njim obrnjene glave.

Vedno pa morajo konjski hlevi biti dobro razsvetljeni, kajti konj ne ljubi temote, kakor na pr. prasiči, ki jim pripravljajo umetno temoto, ampak svetel, prijazen hlev. Lahko je odpraviti pekoči duh, ki očem toliko škoduje, ako hlev primerno prevetruješ ter skriš za dobra in trdna tla, ki ne srsajo v se scalnice, ampak sproti odteka moča. Treba je tudi hlev imeti čeden in čist. Polovica slepih konj si je nakopala slepoto v slabih hlevih.

— **Prasičji gnoj**, ki je mrzel in moker, nima najmanjše vrednosti za zelenjavo; za pečena tla je pa jako dober, če se pomeša s kozjim gnojem. Najbolje pa je, če se tak gnoj podela v mešanec.

— **Mešana setev iz ovs**a in ječmena se na slabi zemlji navadno bolje obnese, nego sam ječmen ali pa sam oves. Najbolje je, če se vzame 19 kilogramov ovs in 60 kilogramov ječmena za hektar. Za tako mešano setev so pa le zgodnje vrste ovs in se tudi pri žetvi ne čaka, da bi oves popolnoma dozorel.

— **Kako se pri goseh spozna starost?** Gos ima v peruti na vrhu, poleg največjega letalnega peresa, dve majhni, ozki, ostati, zelo trdi in trdno vsajeni peresi. Na daljšem izmed teh dveh peres se spozna starost. Leto stara gos ima namreč na zunanji strani tega peresa počezno udrtno (zarezo) kakor bi potegnil čeznje s trioglato pilo. Dveletna gos ima dve taki zarezi, triletna tri i. t. d. Kolikor zares, toliko let ima gos.

— **Varujte pajke.** Navadni ljudje zmatrajo pajke za škodljive živali in jih pridno pokončavajo. Kdor pa pajke bolje opazuje, se je uže prepričal, da so na polju in v gozdu jako koristne živali. Pajki polove v svoje mreže neštevilno škodljivih mrčesov, posebno listnih ušij.

— **Zastajanje mleka v vimenu** vsled površne molže je škodljivo, ker 1.) dobimo manj mleka, 2.) je zaostalo mleko najmastnejše, torej najboljše, 3.) krava odneha z mlekom, ker mlečne žleze delujejo tolike bolj, kolikor bolj se dražijo in 4.) povzroča zaostalo mleko v vimenu razne bolezni.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 43. Ktero bolezen pri živini imenujejo „volčič“ in kako se zdravi? (Dr. V. v S. B.)

Odgovor: Izraz „volčič“ rabijo zlasti po Gorenjskem skoraj za vsako vnetje, n. pr. volčič na vimenu, kožni volčič i. t. d. Zdravljenje je seveda závisno od tega, kje in kakšno je vnetje.

Vprašanje 44. Triletno deteljšče bi rad pustil za travnik, pa je tu in tam predenčasto. Bo li treba celo deteljšče preorati, ali zadošča samo setev travnega semena? (Dr. V. v S. B.)

Odgovor: Ker je detelja le dveletna rastlina, izginila bo sama od sebe skoraj vsa v tretjem letu. Če so Vaši kraji taki, da se njiva sama zaledini, potem pač ni treba kaj več storiti; ker pa dvomimo na tem, zato menimo, da bo najboljše deteljšče preorati in potem sejati travno in deteljno zmes pod jaro žito.

Vprašanje 45. Ali dobijo učenci v kmetijski šoli v Grmu kaj podpore? (F. K. v H.)

Odgovor: Učenci v Grmski šoli dobe deželne ustanove (seveda ne vsi), s katerimi se plača hrana in stanovanje. Učenci, kateri imajo deželne ustanove, ne plačujejo šolnine. Ustanove se ne razdele po občinah, ampak deželni odbor jih podeli, vpoštevši razmere prosilcev, ob pričetku šolskega leta. Pouk traja dve leti.

Vprašanje 46. Do sedaj smo posipali občinsko pot skupno in smo gramoz kopali na občinskem pašniku. Sedaj so pa oddelili posipanje te poti vsakemu davkoplačevalcu po razmerju njegovega davka, in ker se je občinski pašnik razdelil, branijo se kajžarji in oni, ki nimajo posestva, opravljati to delo, oziroma hočejo, da jim posestniki pustijo na njih prostorih kopati gramoz. Ali je postopanje kajžarjev opravljeno? (J. Š v S.)

Odgovor: Občinski odbor ima pravico posipanje občinskih potov urediti, in če je ukrenil, da mora to storiti vsak občan sam, in sicer po razmeri svojega davka, potem mora tudi vsak sam priskrbeti gramoz kjer hoče, in če ga nima sam, naj ga pa kupi.

Vprašanje 47. Na vrtu imamo silno mnogo bramorjev, ktere ne vem kako bi pokončal, zato prosim potrebnega pojasnila. (J. J. na V.)

Odgovor: Bramorje ni lahko zatreti, kadar se enkrat na vrtu vgnezdijo. Najhujši njih sovražnik je krt ter jih najbolj zalezuje, zato ga je treba ščititi. Drugih sredstev proti bramorjem je veliko priporočenih, ki pa vsi skupaj malo pomagajo. Važno je iskati gnezda in jih uničevati. Ker bramor ljubi gorkoto, je dobro, jeseni na več mestih zakopati v zemljo konjskega gnoja. V njem se bramorji čez zimo zbero, in spomladi se lahko pomore. Tudi zalivanje rogov s kropom precej pomaga.

Vprašanje 48. Imam sobo v pritličju, ki je zelo vlažna, zato lesena tla precej segnijo. S čim naj deske in grede namažem, da bodo trpežnejše? (A. Z. na L.)

Odgovor: Pred vsem Vam priporočamo, za tla vzeti prav dober star les, katerega večkrat namažite z karbolinejem, tako, da bo prodril globoko v les. Važno je, da rabite dober karbolinej, kajti dandanes prodajajo pod tem imenom raznovrstno in največ slabo blago. Priporočamo Vam, obrniti se na tvrdko Barthel & dr. na Dunaju, ktere oznanila se nahajajo v našem listu. Tvrdka Vam bo rada dala potrebna pojasnila in Vam priporočila tisti svoj izdelek, ki bo najprimernejši za Vaš namen.

Vprašanje 49. Ali imam pravico prepovedati komu pohod moje gostilne, če redno dela v njej združbe? (F. P. v G.)

Odgovor: Da, in sicer po naredbi ministerstva notranjih zadev s 27. dne januarja l. 1891., št. 978, vsled katerega se dá pravica lastniku kake obrti po § 16, lit. f. obrtnega reda, izključiti posamezne osebe od pohoda njegovih obrtnih prostorov.

Vprašanje 50. Na vrtu imam veliko sadnega drevja, ki lepo cvete, ko pa sadje zori, odpade ga več kot polovico piškavega. Kaj je temu vzrok? (K. C. v D.)

Odgovor: Sadje naredi piškavo metulj, ki se imenuje „tončič“ (carpocapsa). O tem nadležnem škodljivcu piše kaj poučno prof. Erjavec v knjigi „Naše škodljive živali“ tako le: Kdo ga ne pozna, če tudi ne pod tem imenom? Komu ni uže tolikrat pokvaril slasti dookusnega sada. Glej, krasno jabolko! Rumeno je kot vosek in na solnčni strani zardelo kakor lice zdravega dečka. In kakó ugodno vonja (diši). Skoro ti je žal prerezati je, ali naposled vender nastaviš nož in je razpoloviš. Ali glej, umazan črv se vije pod nožem, ki ga je prerezal in iz prekrasnega jabolka usiplje se gnusno blato! Minula je ta slast, in če si tankega želodca, odložiš morebiti prelestivi sad, ne da bi ga okusil. Jabolčnega „črva“ torej gotovo pozná vsak, komur pridejo te vrste pred oči, a le malo jih bode med njimi, ki vedó, da je ta negnusni črv gosenica sicer mičkenega, ali prekrasnega metuljčka. Modrasto siva gornja krila so polna povprečnih pretankih in valovitih črt rjave barve, v spodnjem kotu pa se sveti precej veliko ruso, zlato obrobljeno oko (zrcalo), ktero navznoter omejuje črna

črta. Rese na prednjih krilih se lešče kovinsko. Zadnja krila so sijajno sivorjavkasta in lahko bakrasto nadahnjena. V hramih, kjer je bilo po zimi spravljeno sadje, videva se po stenah ali okoli oken ta metuljček meseca junija in julija. Nabaja se pa tudi na planem, sedeč po drevju; ali tu ga je težko opaziti, nekaj ker je skoro iste barve kakor drevesni lub, nekaj pa, ker po dnevu sedi mirno, ali se celó skriva za luskiné. Po noči pa leta živahno okoli ter se plodí. Oplojena samica poklada potem svoja rdeča jajca posamična na nezrela jabolka in na hruške; za drugo sadje ne mara. Za osem dni se izvali gosénica, zabode se v sad in se prevrta do sredine. Tu se hrani s pečkami, pa tudi meso se ji ne upira. Jamica, skozi katero se je gosénica zarila v sad, se zaraste popolnoma, in od zunaj sádu nikakor ni poznati, da redí v sebi črva. Samo v drobnih jabolkih in še posebno v hruškah, ki imajo tesno srce, črvovo blato s časom nima več prostora, zato si naredí dušek, po katerem izpehava blato. Ako sad na drevesu začne gniti, izseli se črv iz njega in se zabode v drugi. Črvo sadje odpada pred zdravim in je videti lepo zrelo, ali ako je pre-režeš, najdeš v njem črva. No, ker se jabolka in hruške večinoma poberó z drevja, predno so dozorele do konca, zato se spravi mnogo na videz zdravega, v resnici pa piškavega sadja. V petih tednih je gosénica dorastla in se prerije iz sada. To se v časih zgodi, dokler je sad še na drevesu, in gosénica se ob niti spusti niže na kako vejo ali na zemljo ter se skrije v kak kotiček, najrajša v raze na razpokanem lubu. One pa, ki so skrite v odpadlem ali prezgodaj pobranem sadju pririjeje na tléh ali v hramu na dan in si tudi poiščejo primerno skrivališče. V tem prezimijo, ne da bi se dalje kaj preobrazile, samo rahel zapredek naredí okoli sebe in pripredejo tudi drobnih smetij in trščic. Še le meseca maja se tončič izpremeni v rjavo bubo. Gosénica ima šestnajst nog in je izprva bela, pozneje pa poletene barve, sivo bradavičasta in nekoliko dlakava. Glava je rusa. Gledé tončičevega pokončevanja posnemamo iz tega, kar smo o njem povedali, ta nauk: 1. Odpadlo črivo sadje (otinki ali olevki) se mora sproti pridno pobirati in takoj živini pokladati. Ako je uže zrelo, razreže naj se na krlje in posuši, črvi pa naj se zatró. 2. Okoli debel, zlasti ako so gladka, naj se privežejo stare volnene krpe, ker se pod njimi gosénice rade zbirajo in zapredajo. 3. Stara drevesa z raskavo skorjo naj se ostržejo in očistijo, a spomladi (aprila ali maja meseca) naj se pomažejo z zmesjo iz apna in ilovice. — Pa ne samo jabolka in hruške, temveč tudi češplje in slive so pogostoma črvice. Nektera leta je na kakem vrtu več piškavih nego zdravih češpelj. In tudi ta črv je gosénica majhnega metuljčka, češpljevega tončiča, ki je jabolčnemu zelo podoben, toda je še manjši. Tudi se zna tako dohro skrivati, da ga je prav poredkoma videti, če tudi je njegovih gosénic vse polno. Okoli kresa poklada samica svoja jajca na nezrele češplje in slive, in gosénica se zabode blizu repka v sad ter ga razjeda, puščajoč za seboj znano gušno blato. Črviv sad zori nekoliko prej in pada pred zdravim z drevja. Po hrbtu rdeča gosénica se zdaj izviije iz njega in si poišče kako zavetje, v katerem zapredena prezimi. Tedaj se vede prav takó, kakor jabolčni tončič, in zategadelj se mu je treba tudi z istim orožjem v bran postaviti.

Vprašanje 51. Ali res pokladanje soli konjem slabo vpliva na rast kopit? (F. K. v. G.)

Odgovor: To je ena izmed tistih pravilic med kmetovalci, ki se širijo od ust do ust, pa jih nihče ne more potrditi iz svoje skušnje, kar je seveda naravno, kajti trditev, da bi krmljenje soli pri konjih slabo vplivala na rast kopit, je smešna. Sol se daje živini, da lože in hitreje prebavlja in da se krma naredi okusnejša. Ako se konju većinoma poklada le zobanje, potem sol ni tako važna, a dobri konjerejci jo tudi v tem slučaju krmijo. Drugače je pa pri Vas na Garenjskem, kjer konji ne dobivajo prav nič zobanja, ampak le seno in

težko prebavno rezanico; v tem slučaju je pa sol celo potrebna ter se ni bati nobenega slabega vpliva na kopita.

Vprašanje 52. Imamo skupen pašnik, na katerem raste drevje. To drevje se je posekalo in se razdeli med opravičence, in isto tako se ima kmalu razdeliti ves pašnik. Posestvo enega opravičenca je prešlo v druge roke, in le nekaj zemljišča je ostalo, na katerem je eden sezidal hišo, za katero tudi tirja delež pašnika, dasi se je dotično posestvo ob kupu prevzelo z vsemi „pravicami in dolžnostmi“. Kaj naj stori posestnik prvotnega opravičenega doma, da chrani svoje pravice ob razdelitvi pašnika? (Ft. K. na V.)

Odgovor: Posestnik opravičenega doma naj zahteva ves svoj delež na drvih, in če ga ne dobi, naj sodnijsko postopa proti upravi občinskega premoženja. Kar se pa tiče razdelitve pašnika, bo pa imel pri razpravi pred c. kr. agrarnim komisarjem dovolj prilike zastopati pravice ter mu bo dovoljen priziv proti odlokom, s katerim se čuti prikrajšanega. Gotovo je pa, da bo lože zastopal svoje pravice pri razdelitvi pašnika, če bo uže sedaj pri razdelitvi drv prodril s svojimi zahtevami.

Vprašanje 53. Imam hruško, ktera ima raka. Hruška se je pričela spodaj sušiti in lubad se lušči od lesa. Lansko leto sem rano očistil in jo namazal s cepilnim voskom, a vkljub temu se rana širi. S čim in kako bi bilo mogoče to bolezen ozdraviti ali vsaj nje širjenje preprečiti? (L. Ž na G.)

Odgovor: Rak je jako težko ozdravna bolezen drevja. Gaucher, jako sloveč sadjar, priporoča takole postopati: Rana se skrbno očisti, in cicer se izrežejo vsi bolni deli. Po dolgem čez rano se naredi z ostrim nožem zareze, ki spodaj in zgoraj segajo kakih 20 cm čez rano. Teh zareze se naredi 2 do 5, kar zavisi od širivosti rane, ter naj so zareze enako oddaljene druga od druge. Izrezane rane mladega drevja je treba zamazati z zmesjo iz ilovice, kravjeka in presejanega lesnega pepela, rane na starem drevju pa z vročim katranom.

Vprašanje 54. Imam velikega, kosmatega, nad leto starega psa, ki je lišajast ter je vsled tega močno izgubil dlako. Zmivanje z lugom nič ne izda; pes se drgne ob zid in lišaj se širi. Ker je pes jako zvest, bi si ga rad ohranil, zato prosim pouka, kako naj ga zdravim? (F. C. v L.)

Odgovor: Vaš pes ne bo lišajast, marveč ima le grinte, ktere povzroča majhna živalca, ki se imenuje grintova pršica. Zdravljenje grinte obstoji v uničenju pršic. Zmivajte pridno psa z milnico (žajfalc) ter ga mažite z brinjevim oljem, ktere ga en del pomešajte s štirimi deli spirita. Še boljše je maža iz enega dela kreozota in 20 delov olja. Kreozot dobite v lekarni, toda le na recept, zato Vam toplo priporočamo, da se obrnete do kakega živinozdravnika.

Gospodarske novice.

† * **Umrli udje:** Zadnje tedne je neisprosná smrt zopet pobrala celo vrsto naših najstarejših udov, in sicer je umrl 26. dne februarja g. **Ludovik Ursini** grof Blagay, grajšak v Boštanju ter ud družbe od l. 1877. 1. dne t. m. je umrl veleč. g. **Jakob Razpotnik**, župnik v Višnji Gori ter družben ud od l. 1870. Ranjki je bil izredno natančen in marljiv družben poročevalec v štatistiških zadevah. Jako britka izguba je zadela našo deželo s smrtjo veleč. g. župnika **Luke Robiča**, ki je zmrl 7. dne t. m. na Šenturški Gori. Robič je bil po širokem svetu znan učenjak, ki je veliko storil za čast naše dežele in tudi za kmetijstvo; bil je ud naše družbe blizu 40 let. 10. dne t. m. je pa umrl gosp. **Francišek Kastelic**, trgovec in posestnik v Kandiji ter mnogo let marljiv ud naše družbe. — Naj počivajo v miru blagi možje!

* **Modro galico** oddaja družba udom po 22½ kr. za kilogram. Vozarino za galico plača družba, oziroma vis. deželni odbor, le podružnicam; zato opozarjamo gg. ude, da bodo naj-

ceneje izhajali, ako naroče galico skupno potom podružnic. Za nunde velja galica 24 kr kilogram. Opozarjamo, naj si vsakdo prikrbi galico pravočasno, kajti cena hitro raste in je gotovo, da se bo letos galica na drobno prodajala najmanj po 40 kr. Družba je kupila 8 vagonov galice.

„Kmetovalec“ je družbino uradno glasilo; v njem se objavlja vse, kar je udom treba vedeti, zato jih nujno prosimo, naj ne mučijo pisarniškega osobja, zlasti sedaj spomladi, z dopisi, ki zadevajo reči, ki so i tako objavljene v listu. Zlasti prosimo gg ude naj naročajo le tisto, kar družba ponuja v listu.

* **Semenski krompir** je družba skoraj ves oddala, in predno pride ta list gg. udom v roke, bo gotovo uže ves prodan. Ravno tako je razprodan semenski oves in tudi drevje.

* **Brezpredenično deteljne seme ter rusko laneno seme** oddaja družba še vedno, in sicer dokler bo kaj zaloge.

* **Telice, krave in bika** čistega belanskega (cikastega) plemena, lepo razvite, bo konci tega meseca kupovala kralj. hrvatska vlada na Kranjskem. Telice se bodo plačevale po 150 da 160 gld. Kdor ima kaj lepe take živine na prodaj, naj to nemudno sporoči naši družbi. Nakupovanje izvrši kralj. hrvatski deželni veterinarski nadzornik gosp. dr. Krištof

* **Žrebčarska postaja na Igu**, ki se je opustila za letos zaradi smrkavosti konj, se bo vender le otvorila to leto, in sicer vsled prošnje, ktero je uložil samostalni konjerejski odsek naše družbe na vis c. kr. kmetijsko ministerstvo, ker je smrkavost popolnoma ponehala.

* **Poučni tečaj za pridelovanje krme** na Dunaju, o katerem smo poročali med uradnimi vestmi v 3 šte. letošnjega „Kmetovalca“, se bode vršil od 1. do 5. dne junija t. l.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora 6. dne februarja 1897.

Za nove ude so se sprejeli tudi naslednji gg.: *)

Peternel Ivan, posestnik v Žireh; Gantar Luka, posestnik v Žireh; Kavčič Ivan, posestnik v Žireh; Brence Gregor, posestnik v Zgornjem Vrsniku; Mlinar Jurij, posestnik v Spodnjem Vrsniku; Novak Matija, posestnik v Brekoveh; Seljak Frančišek, posestnik v Sovri; Strel Jakob, posestnik v Breznici; Seljak Janez, posestnik v Koritu; Reven Luka, posestnik v Opalah; Žakelj Anton, posestnik v Gorapeku; Rodman Frančišek, posestnik v Lozicah; Blagonje Frančišek, posestnik v Vipavi; Baumgartner Valentin, posestnik v Rutah; Medved Anton, župni upravitelj na Sv. Gori; Cankar Frančišek, mlinar in žagar v Brebovnici; Torkar Matija, posestnik na Selu; Tratar Ivan, posestnik v Gornjih Jesenicah; Gorenjec Mihael, posestnik v Zburah; Juvančič Ivan, posestnik na Griču; Moškon Ignacij, posestnik v Zburah; Lindič Josip, posestnik v Tršini pri Malkovcu; Eržen Ivan, posestnik v Gornjih Bitnjah; Turk Frančišek, posestnik in trgovec na Lazcu; Poje Jurij, posestnik in podžupan na Lazcu; Miklič Jurij, posestnik in podžupan v Podpreski; Benčina Karol, posestnik in trgovec v Retji; Kmetijsko društvo v Cerknem; Bogataj Matevž, posestnik v Račevi; Fugina Jurij, posestnik, trgovec in župan v Starem Trgu pri Poljanah; Kranjec Josip, učitelj v Šmartnu ob Paki; Bogataj Josip, posestnik v Breznici; Ažman Anton, posestnik na Viču; Molik Martin, posestnik in mizar v Gor. Logatcu; Trugar Božidar, c. kr. gozdar v Dol. Logatcu.

*) Ta imena so po pomoti izostala v poročilu v 3. šte. let. „Kmetovalca“.

Razglas.

Pri kmetijski podružnici krški se bode vršil pouk o suhem cepljenju ameriških trt v ponedeljek, torek, sredo in četrtek 15., 16., 17. in 18. dne marcija.

Pouka se lahko udeleži vsakdo, morajo pa se ga udeležiti vsi tisti vinogradniki, ki dobé podporo in trte od kmetijske podružnice.

Pouk se prične vsak dan ob 8. uri zjutraj.

Trte se bodo delile:

- 1.) v ponedeljek, 15. dne marcija, posestnikom far Krško in sv. Duh;
- 2.) v torek, 16. dne marcija, posestnikom fare Leskovec;
- 3.) v sredo, 17. dne marcija, posestnikom fare Raka;
- 4.) v četrtek, 18. dne marcija, posestnikom far Bučka, Cerklje in Studenec.

Kmetijska podružnica krška,

11. dne marcija 1897.

dr. Tomaž Romih s. r.,

tajnik.

Iv. Knavs s. r.

načelnik.

Vabilo

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Ribnici, ki bode v nedeljo, 21. dne marcija t. l. popoldne po službi božji v ribniškem župnišču.

VZPORED:

- 1.) Naprava podružnične drevsnice.
- 2.) Posvetovanje o povzdigi svinjereje.
- 3.) Volitev načelnikovega namestnika in dveh odbornikov.
- 4.) Razdelitev družbinega drevja.
- 5.) Nasveti udov.

Pričakuje se, da se občnega zbora udeležijo vsi udje.

Ribnica, 9. dne marcija 1897.

F. Dolinar s. r., načelnik.

Listnica uredništva.

M. S. v T. Če uže 70 let spravljate po dotičnem potu les iz gozda na popisani način, ne more Vam sedaj tega nihče braniti. Zvršujte to delo mirno naprej in prepustite posestniku, ki Vam brani ta način vožnje, da on sodnijskim potom prepoved izposluje, kar se mu seveda ne bo posrečilo, če so Vaše pravice res tako stare.

J. C. v Z. V. Trte prevažati iz okuženih krajev v neokužene je sploh prepovedano.

Več gostilničarjem okrog Novega Mesta. S to zadevo nima deželna vlada nič opraviti, temveč deželni odbor, na katerega se obrnite, a ne bojte se povedati svojih imen. Sicer pa Vaše pismo izročimo deželnemu odboru.

J. J. na V. Sadike belega trnja prodaja W. Klenert v Gradcu.

A. A. v R. Če se 40 let niso posluževali pravice, voziti skozi Vaše dvorišče, potem so to pravico izgubili.

A. M. v R. Ker ne pišete, kakšno mleko imenujete „britko“, Vam tudi ne moremo odgovoriti na Vaše vprašanje.

J. L. v N. Pošljite nam del bolne vejice svojega drevja, potem Vam hočemo povedati, za čim boleha in kako je je treba zdraviti.

A. K. na St. Vaša zadeva je vodopravna, za ktero je mero-dajen novi, obširni zakon. Pojdite k okrajnemu glavarstvu, in tam Vam bodo radi dali potrebna razjasnila. Če pa pride do kake tožbe, pa tako ne boste mogli izhajati brez odvetnika.

L. Ž. na G. Okulovanje jablan in brušek je tako zanesljivo, kakor cepljenje, seveda je treba okulavati tedaj, kadar je umestno. Vaše vprašanje glede paše po gozdih nam ni jasno, zato ne moremo odgovoriti nanje. Sporočite nam natanko, kakšne so pašne pravice, kdo jih ima in od kod, potem še le Vam bomo mogli dati pojasnil.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marcija 1897. Leto XIV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 13. marcija 1897. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 45.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.50 kr.; konopno seme gld. 10.— kr. do gld. 10.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 28.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 6.— kr.; rudeči Hrvat gl. 5.— kr.; prepeličar (koks) gld. 8.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistenežnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 15.50 kr. do gld. 16.— kr. brez dima sušene gld. 17.— kr. do gld. 21.— kr.

Orehi domači: gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

težke od 30 do 40 kg „ „ 27.— „ „ 28.— „

lahke „ „ 28.— „ „ 29.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličeve kože: po gld. —.80 kr. do gld. —.90 kr.

Svinjske, kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3.75 do 4.—

„ kun 9.— „ 10.—

„ dihurjev „ 3.— „ 3.50

„ vidr 9.— „ 10.—

Kože zajcev po 10 do 12 gld. za 100 komadov.

Tepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. marcija 1897. Pšenica gld. 8.80 kr., rž gld. 6.70 kr., ječmen gld. 5.30 kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.50 kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.— kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 10.— kr., fižol gld. 10.— kr., seno gld. 2.25 kr., slama gld. 2.25 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 15. marcija 1897. Pšenica gld. 8.10 kr., rž gld. 6.70 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 6.09 kr., turšica gld. 4.20 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Izvrstno pravo črno vino,

domači pridelek, postavljeno na vsako postajo Avstro-Ogerske, po 20—25 gld. 100 litrov; samo do Trsta postavljeno pa 18—22 gld. 100 litrov. — Dalje izvrsten naravni **tropinovec** 60—70 kr. liter, fino namizno olje po 60 kr. liter, semensko čebulico po 2 gld. za 5 kg s poštnino vred. (41—1)

Alojzij Bratina,

grajščinski oskrbnik v Dubrovniku (Ragusa), Dalmacija.

Dobro izučen

 mlinar

ob enem tudi žagar, oženjen, se sprejme v dobro stalno službo. Čas nastopa o sv. Jurju. Več pove (27—2)

Tomo Tollazzi v Logatcu.

Zanesljivo pravo predenice (žide) prosto seme domače (štajerske) in lucerne (nemške ali vočne) detelje dobiva se najceneje pri

Ivanu Majdiču

v Kranji,

kjer so tudi vedno v zalogi razne druge kakor travna semena, velikanska pesa, grahorino seme, pravi ribniški fižol, zgodnji oves, razno drugo žito, krompir „onejidovec“ in druge verste. Tudi je ondi glavna zaloga priznana najboljšega in od c. k. kemičnega preiskovalnega zavoda na Dunaji za mimo drugega kot mnogo izdatnejšega poterjenega

pravega dovskega mavca (gipsa)

ter priporočam da se ga pravega dobi, ter ga neposredno pri meni naroči.

 Pri skupni naročbi celih vagonov posebno ugodne cene. (36—1)

C. kr. privileg.

tovarna za izdelovanje poljedeljskih strojev

Frančiška Luttenberger-ja

v Weizu na Štajarskem,

priporoča svoje na tisoče razširjene in najvspešnejše

travniške brane

(Wiesenmoos-Ketteneggen).

travniške stružnike, vsakovrstne pluge in poljedeljsko orodje, stroje za setev, vsakovrstne čistilnice, najboljše slamoreznice, rebljače, najboljše vsakovrstne ročne mlino na kamne v vsakovrstni velikosti. — Popravlja vsakovrstne stroje. Posamezna dela k strojim in nože iz vlitiga železa izvršuje točno, natančno in po najnižji ceni. Za vsako stvar in vsako delo se jamči. — Plačila tudi na obroke. — Ceniki brezplačno. (33—1)

Živinska sol

dobi se vedno in v vsaki množini po znižani ceni pri

Franu Fischerju

v Kamniku.

(38—1)

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Beršlinu pri Rudolfovem se bode oddalo spomladi 1897. l. 300.000 triletnih krepkih smerekovih sadik.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železnično postajo po 1 gld. 50 kr. za tisoč.

Pismena ali ustmena naročila sprejema proti predplačilu do 31. marca 1897 c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem in c. kr. gozdar v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju. (26—2)

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo.

Rudolfovo, dne 5. februvarija 1897.

Raznovrstne vozove,

štajerske vagerle, na pol pokrite kočije, tovrne vozove itd. itd. izdeluje in ima vedno v zalogi (34—1)

Peter Keršič,

kovač in izdelovalec vsakovrstnih vozov

v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Največja zaloga

raznega semena

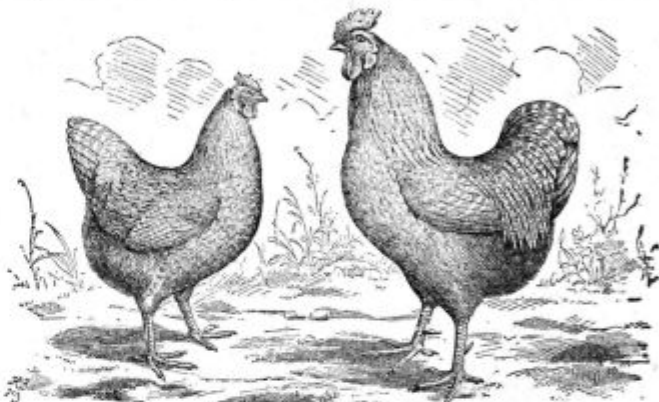
na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikorije, dobra krma za prasiče, salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola in drugih zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi

(35—1)

PETER LASSNIK

v Ljubljani.

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce

Houdan, Plymouth Rocks in Laške kokoši po 15 kr. eno

dobiti je pri

(44—1)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.

Ameriške trte,

na zeleno in suho pocepljene z najboljšimi vrstami trt in na najboljše podlage; nadalje vsakovrstna dolenjska vina v steklenicah, pelinovec, vino iz pošušnega grozdja (Ausbruch), konjak, slivovec, brinjevec, itd. prodaja (17—2)

A. J. Wutscher v Št. Jarneju na Dolenjskem.

Tudi se iščejo trdke, ktere bi hotele prevzeti prodajo vin in žganja v steklenicah. Ponudbe na trte, vrste, salons rup. portalis in rupestris, dolge od 115 do 150 cm in 6 mm debele, kakor vse druge ponudbe, pošiljajo naj se na zgoraj imenovanega.

Razglas.

Ker je ribarski okrajni odbor za Kranjsko v Ljubljani zdaj vstanovljen (§ 24 rib. zak.), naprosijo se p. n. osebe, katerim se plačilno ali brezplačilno v jedni ali v več ribjih vodah prepusti loviti ribe, priskrbeti si od zdaj naprej „ribolovno knjižico“ pri gospodu dr. Karol Ahazhizu, odvetniku v Ljubljani, Stari trg št. 13, kot blagajniku ribarskega odbora. Pristojbine za ribolovno knjižico je plačati 3 gld., za kolek 50 kr. in za tiskovino 10 kr., skupaj 3 gld. 60 kr. (40—1)

Blagajniku naj se tudi dološljejo okrajne takse zapadle za leto 1896 po poštnih nakaznicah.

Ribarski okrajni odbor za Kranjsko

v Ljubljani.

☞ Deteljno seme. ☞

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,
1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 60 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 58 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijavit (6—5)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

☞ O V E S ☞ (Willkomm.)

Ta težka vrsta ovsa vspeva v vsaki zemlji, je naj-zgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (29—2)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečkah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

grajščinsko oskrbnništvo Goliče
pri Konjicah na Sp. Štajerskem.

☞ NAZNANILO. ☞

Franc Podgoršek poprej **F. Ogoreuc**, posestnik drevesnice v Brežicah,

prodaja iz svoje drevesnice vsakovrstna visokodebelna drevesca po 30 kr. komad; 2 do 4letne hruške in jabolka (pritlikavce) od 30 do 50 kr. komad; dveletne divjake presajene 1000 komadov za 14 gld. — Presajene jabolčne podlage za pritlikavce za okuliranje 1000 po 25 gld.; kutne 2 do 3letne, presajene, 1000 po 20 gld.; hrušcove divjake, 2letne, za okuliranje 1000 po 12 gld., jabolčne pa po 8 gld. 1000 komadov. Divjake za presajenje (Piknierpflanzen) 2 gld. 1000 komadov. (32—2)

☞ Cepiči k divjakom potrebni, vrste, gori imenovanemu prepuščene, se priložijo brezplačno. ☞

Izvrstno
belo in črno vino
garantirano pristno,

ima naprodaj od 56 litrov naprej po
24 kr. liter (15—4)

IVAN KOCIAN,
posestnik v Žirjah, pošta Sežana, Primorsko.

Seme pravega kašelskega zelja,

lastni pridelek iz leta 1896, prodaja 40 gramov za 50 kr. Denar je poslati naprej. Za pristnost in kaljivost se jamči.

Ignacij Mercina, (22—4)
posestnik v Kašlju, pošta Zalog pod Ljubljano.

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali krogelje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materijala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (1—5)

☞ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☞
Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Oddaja ruskega lanenega semena.

Podpisana družba bo oddajala tudi to leto pravo rusko laneno seme in sicer kilogram po 15 kr. ali stari mernik po 3 gld. 15 kr.

Naročniki naj se takoj oglase pri podpisani družbi ter naj prilože aro in naznanijo zadnjo železniško postajo. (7—5)

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Pluge in osipalnice po najboljši in skušeni sestavi izdeluje po 8 gld., močnejše po 9 gld. komad, Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko (30)

Bik belanske pasme, jako lep, izvrsten plemenjak, 2 leti star, 140 cm visok, licenciran, je naprodaj pri And. Mejaču, posestniku v Komendi pri Kamniku. (50)

500 litrov izvrstnega brinjevca proda And. Urbančič v Knežaku na Notranjskem. Cena po dogovoru. (56)

Lep hrastov steber, 70 cm visok in 1 m širok ima naprodaj Janez Pirce, posestnik v Kopoljah pri Dobropoljah. Cena po dogovoru. (57)

Štiri prav lepe bike, od 1 do 2 leti stare ima naprodaj Anton Kržišnik, posestnik v Bukovem Vrhu, pošta Poljane nad Škofjo Loko. Cena po dogovoru. (58)

Strojarija s 7 kadmami in nekaj druge priprave, 5 minut od Šmartice pri Litiji oddaljena, ležeča ob deželni cesti, da se na 5 let v najem. Več se izve pri Francu Želzniku, posestniku v Črnem potoku, pošta Šmartin pri Litiji. (59)

50 panjev čebel, zdravih in močnih ima naprodaj Fran Razinger, posest. v Svatnah, pošta Št. Jakob v Rožni dolini, Koroško. (60)

Ovčarski pes, zelo dobro izurjen, dober varuh pri živini, je naprodaj pri Jos. Venetu v Radečah, Gorenjsko. (61)

Učenca, kateri ima veselje do sedlarstva, sprejme takoj Fran Korošec, sedlarski mojster na Bledu. Vse drugo po dogovoru. (62)

Izvrstnega bika, muricodolske pasme, licencovan, 2 leti star, 118 cm visok, črnosive barve ter jako krotak, proda po prav nizki ceni Matija Petrič v Zelšah pri Cerknici. (63)

Ribniški fižol, izbran za seme, prodaja po 10 gld. 100 kg postavljen na postajo Ribnica Ivan Fajdiga v Sodražici. (64)

Čistilnik za laneno seme ima naprodaj Fran Mikuz v Črnem vrhu nad Idrijo. (65)

500 litrov slivovca, tri leta starega, naravnega ima naprodaj Ivan Korošec v Sv. Petru na Pivki. (66)

Več sto brezovih dreves, sedaj posekanih, debelih in drobnih, za kolarje ali pa za drugo rabo, ima naprodaj Jarnej Maver v Slavini št. 15, pošta Prestranek. Cena nizka. (67)

Tisoč jabolčnih divjakov in krompir „onejida“, zadnji za seme, proda Ivan Karlovšek, posestnik in trgovec v Šmarjeti. Dolenjsko. (68)

Voznika (kučerja), kateri zna nekoliko na vrtu delati takoj vsprejme oskrbnitvo grajščine Podvin, pošta Radovljica. (69)

Gozdni čuvaj, samski, zmožen slovenskega in nemškega jezika, praktičen v gozdarstvu in lovu se takoj vsprejme pri oskrbnitvi grajščine Križ pri Kamniku. (70)

Mrjasca, jorkširske pasme, 2 leti starega, spušča po 50 kr. skok. Dalje ima naprodaj mlekarske posode od Pfanhauserja iz Dunaja Aleksij Bergant, veleposestnik v Šenčurju pri Kranju. (71)

Lepo posestvo na Gorenjskem, ki ima čez 50 oralov zemljišča, in sicer dobrih njiv, travnikov in neizsekanega gozda, se proda ali da v zakup. Na posestvu je dobro urejena vinska kupčija. Oni, ki se zanimajo za to posestvo obrnejo naj se na uredništvo „Kmetovalca“ pod črko K. (72)

Krompir „agneljev biser“ ima naprodaj kmetijska pedružnica v Čatežu, pošta Vel. Loka pri Trebnjem. (73)

Seme pravega ribniškega fižola, lepo izbranega, ima naprodaj Jakob Lovrenčič v Sodražici, postaja Ortenek. (74)

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismo povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante (28—2)

Semenski krompir

„rožnik“ in „amerikanec“ zgoden, kakor pravi češki in ogerski „onejidovec“, lep češki ječmen in oves in več drugih vrst semen prodaja po nizki ceni

Josip Levč,
trgovec v Ljubljani.

Dalje kupuje vsakovrstne zgodnje rastline kakor: črešminovo lubje, črna čmerika, lapuhovo cvetje, sladke korenince, jeternik, jelenov jezik, ježice, smerkovo seme itd. itd. po možno visoki ceni. (43—1)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Na prodaj je X
X velika kmetija X
X z lepim pohištvom in eno opekarno; poseje se X
X okoli 100 birnov (en birn je 80 litrov), tudi travniki X
X in gozd je v enem kosu. Cena brez inventarja X
X 15.000 gld. — Več se izve na št. 22 v Veli- X
X kovu na Koroškem. X
X (37—1) X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nova hiša,

z opeko krita na Prežganji blizu cerkve, 2 uri od Litije in 4 ure od Ljubljane oddaljena, za vsako kupčijo, posebno za štacuno pripravna brez konkurence ima 4 sobe, klet, vodnjak in hlev zraven pa tudi gojzd in toliko zemlje, da se lahko krava in par prešičev redi, je v enem mesecu na prodaj ali pa se da v najem. Cena je 1300 gld. ali pa 60 gld. na leto. (42—1)

Natančneje se poizve pri
Mariji Grad na Prežganji, pošta Litija.

Odpadki od (39—1)
deteljnih semen
100 kg. za 1 gld. 50 kr. prodaja
Moises & Neuwirth
v Ljubljani, Dunajska cesta.